8 Juni: wiśnij

ПРО ЩО ГОВОРИТЬ ЗАКРИТЕ ФАБРИК ТА ЗАВОДІВ.

Підприємці та буржуазні газети кажуть, що то робітники, зле працюючи, вимагаючи великої платні, заводячи свої порядки по фабриках та заводах руйнують господарче житє Росії, що через робітників капіталісти мусять закривати свої підприємства.

Проте подивім ся, що говорять відомости опубліковані в офіціяльній "Торгово-Промишленній Газеті".

Перш за все, ми справді бачимо перед собою грізне явище зросту числа фабрик та заводів, що припиняють свою діяльність. За самий місяць липень закрило ся 206 підприємств, в котрих працювало 47.754 робітників. А всього за час революції (від марта до липня) закрило ся 568 підприємств з 104.372 робітниками.

Але через що закрито сі фабрики та заводи? Чи ж робітники в сьому винні?

Виявляєть ся, що більшість їх закрито через брак матеріялів, палива, через те, що не надходило замовлень. На "надзвичайні" вимоги робітників скаржать ся лише 49 підприємств, тоб-то 8 процент всіх, що закрито. Робітників по сих підприємствах було тільки 5.610 чоловіка, то-б-то якихось 5 процент загального їх числа. Опріч того, через непорозуміннє з робітниками закрило ся 8 підприємств з 2.691 робітниками. Таким чином, через незгоду з робітниками закрило ся зовсім невелике число підприємств.

Значна ж частина їх закрила ся з тої причини, що викидаючи під ріжними приводами робітників на вулицю, підприємці думають змусити їх піти на уступки, зробити їх більш слухняними.

Буржуазні газети також дуже люблять кричати, що, мовляв, революція внесла таке безладдя в господарче житє країни, що тепер ніхто не зважуєть ся вкладати свої капітали в діло, отже промисловість наша мусить завмерти.

Та й тут справжні факти житя говорять щось зовсім иншого. Вони показують, що число нових підприємств зростає тепер значно швидче, ніж то було перед революцією.

З тої ж газети довідуємось, що число нових підприємств в серпни сего року складало 92 підприємств, тоді як в серпни 1916 лише 46, а в серпни 1915 і того менше — 19.

Основний капітал сих підприємств виносив 292.550 рубл., а капітал, заснованих в серпни 1916 р.— 59.570 рубл., в серпни знов 1915 р. — 25.505 рублів.

З сього ясно видно, що не робітники і не революція винні в теперішньому безладю. Вина за нього спадає в найбільшій мірі на саму буржуазію, котра не тільки нічого не робить, щоб спини ти руйноване господарчого житя країни, а навпаки своєю політикою чи то на фабриці чи то в коаліційнім міністерстві тільки допомагає йому. Саботаж (опір, псоване) всіх дійсних заходів до полагодженя нашого господарчого житя — ось її гасло, її діяльність.

Замість того, щоб дбати про спиненє війни — сеї основної причини неможливого економічного стану країни — бачимо її безконечне затягане.

Замість того, щоб дати селянинови ріжні йому необхідні річи по твердих цінах — мануфактуру, бакалею, метальові вироби і т. п. в обмін на хліб, що одно могло би нас вратувати від голодованя, — замість сього посилають на села козаків та кірасірів з нагаями та рушницями.

Замість встановленя справжної контролі над промисловістю, котраб примусила підприємців провадити свою справу не на власноруч, не по своїй охоті, а відповідно потребам всеї людности, спинив би їх нічим не обмежену сваволю, — замість сього роспочинаєть ся завзята боротьба з фабрично-заводськими комітетами, сим зародком тої контролі.

Замість оподаткованя капіталістів, використаня їх величезних прибутків, висмоктаних з працюючого люду, задля загально-державних потреб, маємо збільшене косвенних (посередних) податків та обіцянку завести ще й нові, що до решти зруйнує добробут величезної більшости народу — його трудящих мса.

Допомагаючи сим всім розвалови народнього господарства, російська буржуазія сподіваєть ся в його руїнах поховати і всі здобутки революції, всі завойовання робітничої кляси.

В сій боротьбі за своє істноване, — буржуазія ризикує великим — навіть своїм житєм як кляси.

Чи ж виграє вона її?

Се буде залежати від сили, сьвідомости та орґанізованости робітництва.

С. Вікул. (Роб. Газ.)

РЕЗОЛЮЦІЇ ЧЕТВЕРТОГО КОНҐРЕСУ У. С. Д. Р. П. НА УКРАЇНІ.

(котрий відбув ся в днях 1, 2, 3 і 4-го жовтня, 1917).

ПРО СУЧАСНИЙ МОМЕНТ.

1. Сучасна російська революція відбуваєть ся в атмосфері всесьвітної імперіялістичної війни, котра тягне за собою нечуване знищене продукційних сил народнього хазяйства на всім сьвіті, кольосальну пролетарізацію широких мас людности, убожіня пролетаріяту і дрібної городської (міської) і сільської буржуазії.

2. Імперіялістична війна, потреби котрої не можуть бути задоволені при сучасному стані розвитку продукційних сил, як цілої Европи, так і кожної окремої держави і особливо Росії, веде російську державу до повної економічної руїни: дезорґанізація народнього господарства, повне виснажене продукційности праці, руїна транспорту, фінансовий крах, вичерпане засобів продукції, гостра продовольча кріза, а в результаті безробіття, злидні і т. и.

3. Перед російською революцією стоять грандіозні соціяльно-економічні завданя, які вимагають свого розвязаня в процесі розвитку революційного руху, за якими стоять основні соціяльні сили революції — пролетаріят, селянство і армія: революція земельних відносин, робітнича справа, національне питане, перетворене унітарної централізованої держави в державу федеративну, цілковита децентралізація і демократизація урядованя, державне впорядковане господарчого житя в усіх його галузях, в першу чергу продукції і поділу харчових продуктів і річий першої потреби, активна політика демократичного мира і т. д.

4. Сучасна російська революція з такими складними і величезними завданями розвиваєть ся разом з тим в атмосфері виразних клясових суперечностий, буржуазії і пролетаріяту, капіталістів і поміщиків, з одного боку, і пролетаріяту і дрібного пауперізованого селянства, з другого боку; при таких обставинах в процесі революційного руху буржуазія і пролетаріят стають на ворожі позиції клясової боротьби, а се робить неможливим співробітництво антаґоністичних кляс в творчому процесі великої революції в Росії.

5. Сім місяців спроб коаліції кляс в орґанізації державної влади, сім місяців досьвіду праці коаліційного міністерства показали ясирво, що коаліційна влада клясна тільки вести імперіялістичну війну, боротьбу з визволчим селянством і робітництва з феодально-кріпацьким ладом капіталістичного ладу, гальмувати визволене та зрост творчости мас Росії, зміцнювати монархістичні змагання буржуазії в Росії; чинити перешкоди організованю і боротьбі революційного пролетаріяту, селянства та війська; руйнувати господарчі та фінансові основи держави, викликаючи економічне — сей наслідок невдоволени соціяльно-економічних потреб мас, та готуватя тим всім ґрунт для контр-революції.

6. Сучасна російська революція, тягнучи за собою нечуваний в історії всіх дотеперішних революцій переворот в соціяльно-економічних відносинах, викликаючи широкий відгомін в величезних робітничих масах Західної Европи, збуджуючи в них потяг до скиненя пут капіталізму, до соціяльної революції, а рівно і спинени Імперіялістичної війни, котре може повести за собою повстане пролетаріяту в Західній Европі, стає прольогом і початком соціяльної революції.

Тому Четвертий Конґрес У. С. Д. Р. П. проголошує:

1. Що так в цілій державі, як і в окремих краях її мусить бути негайно утворена однородна революційна демократична влада, влада орґанізованого пролетаріяту, селянства і війська.

2. Що ся влада мусить в основу своєї діяльности покласти:

а) активну політику до спинення імперіялістичної війни, під тримуючи потяг пролетаріяту і цілої революційної демократії, як в Росії, так і центральних воюючих держав до демократичного мира, без анексій і контрибуцій, на основі самоозначеня народів, роблячи саме енерґійне давлене на всі правительства держав, втягнених в війну, і дбаючи про забезпечене права заінтересованих народностий і про участь їх у міжнародній конференції мира;

б) передачу всеї поміщицької, державної, кабінетської, удільної, церковної і монастирської землі в розпорядженє і завідуване земельних комітетів, реорґанізованих в напрямі революційно-демократично-однородному;

в) рішучу контролю державної і краєвої власти при найблизшій участи орґанізованого пролетаріяту, за продукцією і поділом продуктів фабрично-заводської промисловости;

г) фінансову політику в напрямі максимального оподаткованя великого капіталу і майна, конфіскацію військових прибутків і навіть часткову конфіскату капіталів;

д) перетвореня російської держави в федеративну російську републику;

е) широку децентралізацію і демократизацію влади в державі утворенем перш за все краєво-національних автономних орґанів революційної власти з широкою компетенцією, в усіх галузях краєвого житя, в тім числі поширеня територіяльної (на всю Україну) і предметової компетенції Генерального Секретаріяту Укр. Центр. Ради, який, являючись найвищою краєвою владою на Україні, має опирати ся на орґанізованій революційній демократії України і творити її волю.

(Дальше буде).

НОВІ ХВИЛІ РЕВОЛЮЦІЇ.

(Редакційна статя поміщена в "Роб. Газеті" 27-го жовтня, 1917 сейчас по одержаню вісток про нову революцію в Петрограді).

На вулицях Петрограду, сього огнища Великої Російської Революції, будують ся барикади, свистять кулї, ллєть ся кров пролетаріяту та трудящих мас столиці.

Йде гостра і рішуча боротьба між Временним Правительством з одного боку, петроградським пролетаріятом та військом, з другого.

Перед нами повстане пролетаріяту. Перед нами знову переломова доба в розвитку російської революції.

В великому революційному рухові буржуазна преса завше шукає винуватих, осіб чи окремих партій.

Ми, соціял-демократи, ученики великого проводаря робітництва К. Маркса, на сей шлях стати не можемо. Ми шукаємо завше тих причин, котрі приводять маси до великих рухів, причин, що глибоко лежать в економічному та політичному житю країни.

Буржуазна преса поспішила се нове повстане пролетаріяту пояснити виключно бунтарською тактикою большевиків.

Але ціла картина величезної анархії, котра чорною хмарою розрухів, погромів й инших ексцесів мас оповила всю країну, яскраво доводить всю безпідставність сього чисто буржуазного поясненя нового повстаня петроградського пролетаріяту.

Невжеж кольосальний зріст вибухів глибокого незадоволеня народних мас, вибухів, котрі глибоко дезорґанізують хазяйство, владу і революцію, являєть ся теж результатом "преступної" аґітації заговірщиків-большевиків?

В основі всего сього руху, котрий вперше вилив ся в орґанізоване повстане пролетаріяту, лежать величезні глубокі причини, в котрих виявляєть ся вся трагедія сучасної російської революції.

Війна, котра тягнеть ся вже четвертий рік, виснажила всі моральні і фізичні сили трудящих мас. Вона дезорґанізувала до краю все народне господарство, фінанси, транспорт і весь апарат державного механізму. Вона вичерпала всі засоби продукції, навіть і не в таких економічно кволих державах як Росія. Для такої війни, для її дальшого веденя країна вже сил не має.

І в атмосфері сеї кошмарної, величезного сьвітового масштабу війни розвиваєть ся сьвітового значіня російська революція.

Вона, самим фактом свого істнованя і розвитку, захитала всі основи народнього хазяйства і держави. Вона зруйнувала старий лад і не дала нового, доброго державного апарату. Вона поставила такі нечувані ні в одній революції завдання соціяльно-економічні, національні і політичні, котрі навіть в умовах мирного часу, навіть при доброму механізмі державної влади розвязати дуже нелегко. Вона розбудила в масах такі пекучі потреби і інтереси, стілько надій і сподіванок! Революція і її орґани мусіли негайно і хутко провадити творчу роботу під погрозою анархії, руху і руїни держави. Другого виходу не було. Не можна було примушувати маси, що так довго ждали, сотні літ дожидали ся, за часів царату, полекшеня своєї долі, чекати задоволенєм своїх потреб.

Так творче діло революції уперлось у тупий куток імперіялістичної війни, затягуваня якої вимагало спиненя революції.

І все завдане влади державної, влади сьвідомої, творчої і революційної, полягало в тому, щоб активною політикою мира положити кінець війні і тим вратувати революцію.

А тимчасове правительство російської революції чи зрозуміло се головне своє завдане? — Чи зважило ся на рішуче діло в справі мира? В чому виявило воно на протязі не короткого часу, а мало не восьми місяців, свою державну мудрість, свою революційну творчість? Чи йшло воно за волею демократії? Чи вселяло воно у змучені війною пролетарські душі довіре до своєї політики? А земельна справа, а продовольча і безліч инших? Де тут позначила ся творча рука нашого уряду?

Вся політика сучасного коаліційного уряду, що йде на поводу у своїх і чужих імперіялістів, політика, ведена на фонд руйнуючого впливу війни, — ось головна причина повстаня петроградського пролетаріяту.

"Р. Г."

ДОПИСІ

КОЛЯДА.

Люд гнічений пробудив ся,
Піднявсь днесь разом весь,
Щоби взрів, за що бесь
І помирив ся.
В Петрограді збунтувались,
Царський трон збурили,
Царя ся позбули —
Лекше дихнули.
Робітники утішайтесь!
Наближає ся час,
Запанує мир в нас
І по всім сьвіті.
Канадийські Українці,
Не пора ся сварить
А спільно боронить
Своїх власних справ.
Соціялізм ми ширимо
І "Робочий Народ"
Два рази на тиждень
Пильно читаймо.
Вільні датки посилаймо
І поможім йому,
Органу своєму
Стати дневником.

Гарасимчук.

———o-o———

РЕДКЛІФ, АЛЬТА.

Дня 30-го грудня відбув ся тут масовий мітинґ, на котрім промовляв перший т. А. Стемковський про те, яку силу має зоганізований робітник, котрий зможе повалити сей несправедливий капіталістичний лад. Другий промовляв т. І. Николайчук на тему: "Російська революція".

Опісля присутні довший час диску сували над заснованєм в Редклїф відділу У.С.Д.П. По нараді прийшли всі до заключеня, що без орґанізації годі нам жити; коли по инших державах робітники орґанізують ся в робітничі партії і не хочуть вже більше корити ся своїм гнобителям, то чомуж ми мали би лишати ся по заді і не горнути ся до нашої У.С.Д.П. Не пора нам ходити одинцями в темноті і бути на все байдужними, нам пора всім як один стати в ряди робітничої партії, котра одинока бореть ся за робітничі інтереси, а нею є партія соціял-демократична. На сім мітинґу на початок вписало ся 10 членів.

По сім наступив вибір урядників на 1918 рік. Вибрано слідуючих товаришів: орґанізатор — А. Стемковський; секр. фінансовий — І. Николайчук; секр. проток. — П. Смітчук; касієр — В. Синків; бібліотекар — І. Боднарчук; котрольори: А. Довган і Ф. Стемковський.

На закінчене відсьпівано робітничі пісні, почім присутні розійшли ся з надією на кращу будучність домів.

Хай жиє міжнародна любов! Хай жиє і зростає робітнича орґанізація!

І. Н. Н.

———o-o———

ВІЧЕ В КІЧЕНЕР, ОНТ.

Заходом відділу У.С.Д.П. в Кіченер відбулось дня 30 грудня, 1917 р. віче, на котрім був предсідателем т. Н. Якоцець. Отвираючи віче предсідатель представив зібраним в якій цїли скликано віче та як наші робітники по винні відносити до таких віч.

Опісля покликав предс. на бесідника т. Татарина з Отави, котрий промовляв поверх 2 годині про робітниче положене в нинішнім несправедливім ладі, про те як робітники в борбі з богатою клясою можуть висвободитись з економічної неволі. Далі говорив т. Татарин про послідні події в Росії і на Україні, де сьвідомі робітники, салдати і селяни скинули царя і буржуазію, взяли власть у свої руки і установляють вже нові порядки, корисні працюючому людови, а не визискувачам і гнобителям.

Говорив дальше про соціялізм та заохочував присутних, щоби вступали в ряди своєї робітничої орґанізації, а такою є У.С.Д.П.. Заохочував також предплачувати часопись "Робочий Народ", яко партійний орґан робітничої кляси. По скінченю его промови вписалось 2 нові члени, котрі згодили ся працювати для добра і розвитку соц. дем. партії.

Товариші Робітники! Маємо тепер новий з'орґанізований відділ У.С.Д. П., котрий відбуває свої мітинґи що четверга і неділї. Тож беріть ся Товариші до праці, не жалуйте труду, а певно що надійде час, коли ми освободимось від тих, що з нас нині послїдні соки висисають.

Нехай живе наша міжнародна Соціял Демократія!

М. Яковчак, секр. протокол.

———o-o———

Збірка в Колмен, Алта.

На руки тов. П. Баранюка зложили слідуючі жертводавці:

По $1.00: Ф. Сотсе; С. Даниляк, Д. Соловей, Д. Григорович, Ів. В. Кобилка, С. Малайчук, Т. Гушул, Л. Кузик, В. Лукавецький, П. Даниляк, Д. Українець, Гр. Фербей, П. Баранюк; по 75 цт.: А. Мосюнюк; по 50цт.: Д. Грапович, Л. Білик, М. Білик, Т. Білик, Т. Гнатюк, К. Цімбал, М. Галчук, С. Мазур, Г. Кулін, М. Равлюк, П. Петрук, Ів. Демурак, В. Кобилка, Ів. Кобилка, Калина Кобилка; по 25цт.: С. Маловський, Н. Курневич; по $1.00: І. Манджук, В. Чубка.

Разом $23.75

Жертводавцям складаю сердечну подяку за їх щирі лепти на так велику і важну ціль, та що не забувають своїх братів і сестер за океаном на далекій Україні. Такожно щиро дякую тт. колекторам, що помогли мені зібрати сю збірку.

П. Баранюк.

———o-o———

Збірка з Елкан, Саск.

Тов. І. Мойсюк сколектував на листи від отсих жертводавців:

По $3.00: П. Росеи, Я. Мойсяк, А. Легкун; по $2.00: М. Мойсяк, Ю. Плешкан, В. Кушнірук, В. Федорук, Ю. Горгіца, Н. Шастал, Ю. Попович; по $1.00: І. Твердохліб, М. Куштура, Н. Петращук, В. Тупичка, І. Чернівчан, П. Стець, П. Насилюжний, Н. Мироняк, О. Шастал, К. Гуцуляк, В. Тирон, С. Фариняк, Н. Веренька, Н. Гревуа, С. Недоступ, Д. Соломчук, С. Рогожа, П. Звіжанський, С. Романчук, М. Виричук, М. Онищук, В. Завалівський; по 50цт.: Ю. Ванчуляк, І. Лупул, І. Арсенюк, П. Байда, Анна Рогожа, Макрина Ванчуляк.

———o-o———

Збірка д.д. М. Соболя і М. Древняка на хрестинах у д. Миколи Ірхи в Монтреалї виносить $20.80. (Спис всїх жертводавців поданий в осібній дописи т. Гинди з Монтреалу).

Поквітовано з послїдного разу на фонд друкарських машин для "Р. Г." в Київі $2.203.49
Теперішна збірка 205.30
Зібрано дотепер $2.408.79

———o———o———

На просьвітні гармати України

зложили на хрестинах у д. Миколи Ірхи слідуючі сьвідомі Українці і Українки:

По $1.25: П. Космина; по $1.00: М. Соболь, П. Квач, К. Старжинський, Н. Космина, О. Мальований, А. Гливка, А. Коханий, Т. Малий, П. Грищак, Д. Галич, М. Фаремний, К. Гуда; по 75цт.: М. Древняк; по 50цт.: Катерина Соболь, Анна Древняк, М. Польний, П. Кудик, К. Коханий, Ф. Бобівський, Я. Древняк, Катерина Притуляк, В. Корніщький, Марія Буловус, П. Грищак, Ів. Притуляк, Т. Гаврищак; по 25 цт.: С. Гуменний.

Разом зібрано на хрестинах $20.80 Повисші жертви гості зложили на руки д.д. М. Соболя і М. Древняка, членів Тов. "Укр. Самопомиччи".

Дальший спис жертводавців і їх жертви подано до слїдуючих чисел "Р.Н." і всїх других українських часописий.

До тепер на кругдих 7.000 Українців в Монтреалї виповнили свій обовязок супроти України 149. Сї Українці є дійсними сьвідомими членами великої української сїмї. Питане є: кілько еще пожертвують оставших 6.851 Українців, а які зобовязані дати поміч Україні. Отже кождий Монтреалець повинен прилучити ся до сих 149 і щиро помочи Україні.

УВАГА: — Ті, що вже зложили свої жертви на "просьвітні гармати", носять ювілейні відзнаки з памяткою воскресеня України 1917 — 1918. Сих жертводавців буде принимати Україна як своїх вірних синів і дочок, що памятали за ню в далекій чужині.

Скликаємо в Монтреалї дальший ряд віч для помочи Україні. Приносіть же свої дари для Неї.

Ів. Гинда, фін. секр.

———o———o———

ВІДНОВЛЯЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ НА "Р. НАРОД"

———o———o———o———o———o———o———o———o———o———

ПОШУКУЮ

свого шваґра Юрка Мурмилика з села Топорівці, пов. Городенка, Галичина. Маю для нього вістку зі старого краю. Через довший час перебував в Кобалт, Онт. Хто би про него знав або він самий, нехай зголосить ся на адресу:

Wasyl Uhryn
P. O. Sokal, Sask.

На покрите коштів з'їзду зложив відділ з Медисін Гет, Алта. $14.00.

ARCHIVES OF ONTARIO
TORONTO